

Bijbelstudie over De gelijkenis van de wijze en de dwaze maagden

Mattheus 25 : 1-13

ALSDAN

Deze gelijkenis maakt iets duidelijk van hoe het zal gaan bij de komst van de Zoon des mensen. In heel het gedeelte van Matth. 24: 30 tot Matth. 25: 46 handelt Jezus over die komst. Het verband met het geheel van Zijn rede blijkt uit het eerste woord 'alsdan' en het slot van de gelijkenis. Ze gaat over een ingrijpend gebeuren op het moment dat de Zoon des mensen komen zal.

De redevoering, die al begint in 24:3, is in kortere vorm ook te vinden in Markus 13 en Lukas 21. Maar Mattheus geeft een veel uitvoeriger verslag (24:36, 25:46) van Jezus' oproep om te waken omdat wij niet weten wanneer Hij komt en omdat dan het oordeel onherroepelijk zal zijn. De oproep om te waken, omdat we de dag noch het uur weten, klinkt in 24:36,42,44,50; 25:13.

Op het dreigende oordeel van de Zoon des mensen wordt gewezen in 24:40, 41, 51; 25:12,30, 46. Alleen wie dan bereid/gereed is, zal binnen gaan: 24:40,41,44,46,47; 25:10, 21, 23, 34. Het is voor het verstaan van de gelijkenis van belang dit verband waarin ze staat in het oog te houden.

HET KONINKRIJK VERWACHT

Zoals Jezus vaker had gedaan, spreekt Hij opnieuw over het Koninkrijk der hemelen. Dit keer zijn de hoorders de discipelen (24:3). Jezus spreekt over de voleinding, als Hij in Zijn koninklijke heerlijkheid zal komen en het Koninkrijk volle werkelijkheid zal worden.

De tien maagden (SV) zijn tien jonge meisjes. (Het verhaal komt uit een tijd waarin een meisje normaal gesproken hetzelfde was als een maagd.) Wie zijn er meer geïnteresseerd in een bruiloft dan ongehuwde meisjes? Ons verlangen naar de komst van Christus en Zijn Koninkrijk kan daarom treffend worden afgebeeld door het verlangen van meisjes naar de komst van de bruidegom en van de bruiloft.

VIJF WIJS, VIJF DWAAS

Op het eerste gezicht lijken de meisjes veel op elkaar. Alle tien willen ze graag de bruiloft meemaken. Ook hebben ze allen een lamp bij zich om de bruidegom in te halen. Straks vallen ze allemaal in slaap. Toch is er een groot verschil tussen hen. Vijf van hen zijn wijs en vijf dwaas. De getallen geven aan dat het onderscheid dwars door de groep loopt en dat dus van elk meisje persoonlijk moet blijken of ze wijs is of dwaas. De dwazen hebben geen olie meegenomen voor hun lampen, de wijzen wel.

Dit onderscheid tussen wijzen en dwazen is heel wezenlijk in de gelijkenis. Ook in 24:42, 43, 45, 48; 25:29, 40, 45 wordt duidelijk hoe belangrijk het is hoe Christus ons zal aantreffen bij Zijn komst. Ook in 24: 45 wordt het woord *wijs/voorzichtig* gebruikt.

De gelijkenis laat zien dat er een groot verschil is onder hen die Christus verwachten, die menen straks in de ureugde bij Hem te mogen zijn. Een deel van hen zal blijken bereid te zijn, een ander deel niet.

OLIE OF GEEN OLIE

De dwaasheid van de vijf in de gelijkenis komt uit in het feit dat ze geen olie hebben meegenomen. Wel lampen, maar geen olie, dat is inderdaad dwaas.

Vaak wordt bij de uitleg van de gelijkenis gesproken over reserve olie. Ze zouden olie tekort zijn gekomen door het lange wachten. Men baseert dat op hun mededeling 'want onze lampen gaan uit' (vs. 8). De lampen zouden dan tijdens het lange wachten steeds hebben gebrand. Daardoor zou de olie in alle tien lampen zijn opgebrand. Juist bij de komst van de bruidegom doven ze allemaal tegelijk. Maar gelukkig zijn vijf meisjes zo wijs geweest om reserve olie mee te nemen, de andere vijf helaas niet.

Deze uitleg doet echter aan het verhaal geen recht en dat komt weer de toepassing niet ten goede. De dwaasheid van de vijf is niet dat ze te weinig olie hebben, maar dat ze helemaal geen olie hebben. Over reserve olie wordt niet gesproken (vs. 3). De lampen branden niet de hele tijd, maar ze worden pas in gereedheid gebracht als de bruidegom in aantocht is (vs. 7). Het gebezigde Griekse woord voor lamp wijst op een fakkel of een soort lamp die bij feesten werd gebruikt. De lampen zijn slechts bedoeld om de bruidegom in te halen. De meisjes zien de lampen niet uitgaan als ze wakker schrikken, maar alleen de lampen van de vijf dwazen doven meteen nadat ze die hebben aangestoken (vs. 8). Zo gaat dat namelijk met een fakkel of feestlamp die je niet eerst van olie voorziet. Je kunt hem wel aansteken, maar binnen de kortste keren dooft hij weer. De dwazen zeggen dan ook niet in tegenstelling tot de wijzen: 'Wij hebben geen reserve olie bij ons' maar 'onze (!) lampen gaan uit'. Als de bruidegom eerder was gekomen, zouden ze evenmin bereid zijn geweest.

BEREID OF NIET BEREID

Wat wil dit nu zeggen? Het komt erop aan dat we wijs zijn in de Bijbelse zin van het woord. Dat we zo verstandig zijn ons terdege voor te bereiden op de komst van Christus. Dat we niet lichtvaardig zullen menen dat we er wel klaar voor zijn. Je kunt menen dat je alles hebt wat je hebben moet, terwijl je iets mist wat onmisbaar. Je kunt voor het uiterlijke meedoen met de gelovigen, terwijl er toch iets wezenlijks ontbreekt. (We hoeven hierbij geen keus te maken uit genade, geloof, bekering, de Heilige Geest of wat dan ook om een nadere duiding te geven aan de olie.)

Bij dat missen gaat het niet om iets waar je wel wat van hebt, maar net niet genoeg. In het geestelijke leven gaat het er niet om of je wel *genoeg* hebt van dit of van dat. Dan rijst meteen de vraag *hoeveel* er wel nodig is. Het gaat echter om hebben of niet hebben. Dwaas is hij of zij, die aan het ene nodige niet denkt. Je bent voor de komst van de Heere bereid, of je bent het niet. Je bent of wijs of dwaas.

IN SLAAP

Dat wil niet zeggen dat het de wijzen makkelijk valt om op de bruidegom te wachten. Want de bruidegom vertoeft en het duurt lang voor Hij komt. Dat is een thema dat in de rede vaker terugkeert (24:48; 25:5, 19). Christus komt niet op onze tijd. In de gelijkenis worden alle tien de meisjes sluimerig en vallen in slaap. De wijzen evengoed als de dwazen. Zo graag als ze allen naar de bruiloft willen, zo moeilijk valt hun allen het wachten.

Toch leidt dit er bij de wijzen niet toe dat ze straks buiten staan. De dwazen komen straks te laat niet omdat ze de Heere te vroeg verwacht hebben, maar omdat ze niet gereed waren toen Hij kwam. Je bent niet dwaas omdat je het op de lange duur zou moeten opgeven en omdat de beproeving je te zwaar zou worden. Als je eenmaal (door genade) mag hebben wat niet gemist kan worden, zul je het nooit meer kwijt raken. Het raakt niet op!

TE MIDDERNACHT

Op een tijdstip dat niemand het verwacht, komt de bruidegom. Zo komt Christus onverwachts (zie boven). Een roepstem doet alle meisjes opstaan. Hun lamp moet aan! De dwazen komen er plotseling achter hoe dwaas ze zijn geweest. Zonder olie wil hun lamp niet branden. In paniek doen ze een beroep op de wijzen. Maar die hebben alleen voor zichzelf genoeg olie. Er zit maar één ding op: doen wat ze al veel eerder hadden moeten doen, olie kopen. Daar gaan ze. Maar dan is daar de bruidegom al! Die gereed zijn, gaan naar binnen en de deur wordt gesloten.

Zo zal het zijn als Christus komt. Onverwachts is Hij er. Wat een paniek bij degenen die dan niet bereid blijken te zijn! Niemand kan hen helpen. Ze willen nog van alles. Maar de beslissing is gevallen. Het onderscheid tussen wijzen en dwazen wordt een scheiding. De wijzen mogen ingaan in de ureugde. De deur gaat dicht, voorgoed.

TE LAAT

Daar komen de andere vijf nog angstig aan: 'Heer, Heer, doe ons open!'. Maar Hij heeft het laatste woord: 'Voorwaar, Ik ken u niet'. Ze hebben zich zolang bedrogen, aan inbeelding genoeg gehad. Nu is het te laat! Ze hebben voldoende tijd gekregen. Hadden ze toen maar olie gekocht. Hadden ook de wijzen maar niet geslapen, dan hadden die hen wellicht nog kunnen waarschuwen.

ZO WAAKT DAN

Dat moet de les zijn van dit verhaal. Betekent dit dat het in de gelijkenis erom gaat dat we wakker zijn en niet dat we zorgen dat we het nodige hebben? Nee. Waken houdt dit alles in! Het is én wijs zijn én niet slapen. Het is je tijd niet verprutsen (25:26), voorbereid zijn op de komst van Christus (24:42, 44; 25:10), bezig zijn met wat de Heere opgedragen heeft (24:46), je talenten gebruiken (25:16, 17). Laten wij waken, want wij weten niet wanneer de Zoon des mensen komt!

GESPREKSVRAGEN

1. Kan men naar de komst van Christus en Zijn heerlijkheid uitzien zonder een waar geloof?
2. Waarom is de keus van het beeld van een lamp die moet branden bij de komst van de bruidegom niet willekeurig maar passend?
3. Ziet u uit naar de komst van Christus en naar de zaligheid?
4. Gebruiken wij de tijd goed nu Hij nog steeds niet is gekomen?
5. Verwacht u de wederkomst van Christus spoedig?

Ds. J.W. Schoonderwoerd

